

Konferencje, recenzje, informacje

Anna Kławsiuć-Zduńczyk,
Poradnictwo całozyciowe jako element
wsparcia w edukacji dorosłych,
Wydawnictwo Adam Marszałek,
Toruń 2014, s. 264

Wiek XXI to czas przemian gospodarczych, technologicznych i społecznych. Dynamika tych przemian powoduje, że społeczeństwo musi nieustannie aktualizować wiedzę. Całozyciowe uczenie się jest usytuowane w określonym kontekście społeczno-kulturowym i przebiega w wielu przenikających się przestrzeniach, w których egzystują indywidualne biografie. Na różnych etapach życia zmienia się rola poszczególnych obszarów uczenia się: formalnego, pozaformalnego i nieformalnego. Całozyciowe uczenie się dotyka nie tylko wymienionych obszarów, ale także skłania się ku autonomii i podmiotowości, a jednocześnie refleksyjności. Owe doświadczenia nasycone indywidualnymi biografiami wpłynęły na kształtowanie indywidualnych ścieżek karier. W wyniku paradygmatycznego przesunięcia w edukacji dorosłych z nauczania w stronę uczenia się zmienił się również kształt poradnictwa. Poradnictwo całozyciowe jest nowym obszarem badawczym, dlatego też wymaga poszerzenia badań empirycznych z zakresu poradoznawstwa. Publikacja Anny Kławsiuć-Zduńczyk pod tytułem *Poradnictwo całozyciowe jako*

element wsparcia w edukacji dorosłych, jest wnikliwą analizą zjawiska poradnictwa całozyciowego, zawierającą jednocześnie wnioski dla praktyki.

Publikacja podzielona została na wstęp, część teoretyczną, na którą składają się dwa pierwsze rozdziały oraz część empiryczną, która stanowi rozdział trzeci, czwarty i piąty – rekomendacje dla praktyki poradniczej oraz zakończenie.

Rozdział pierwszy poświęcony został tematyce uczenia się. Autorka szczegółowo opisuje zmianę w podejściu do uczenia się na przestrzeni kilkudziesięciu lat, a także współczesne teorie i koncepcje w edukacji dorosłych. Omawianą część pierwszą badaczka kończy wizją społeczeństwa uczącego się w wybranych strategicznych i organizacyjnych dokumentach kraju oraz Unii Europejskiej.

W drugim rozdziale teoretycznym Autorka podjęła tematykę dotyczącą poradnictwa. Wyszczególnione w nim zostały definicje, rodzaje, zadania i funkcje poradnictwa, typologie doradców, charakterystyki osób radzących się, jak również krajowe i międzynarodowe instytucje świadczące praktyki doradcze. W dalszej części badaczka podejmuje analizę rozwoju poradnictwa na przestrzeni ostatnich lat, ze wskazaniem na poradnictwo całozyciowe. Rozdział kończy opisane przez Autorkę stanowisko Unii Europejskiej wobec omawianego zagadnienia.

Kolejny rozdział zawiera wyniki badań empirycznych dotyczących opinii do-

radców oraz osób radzących się m.in. na temat obecnego stanu poradnictwa w Polsce, funkcji, jakie zdaniem badanych powinno spełniać poradnictwo w kontekście zachodzących zmian społecznych, kompetencji doradców, oczekiwań klientów względem usług doradczych oraz ich jakości. Konfrontacja wypowiedzi doradców i osób radzących zaowocowała implikacjami dla praktyki poradniczej.

Czwarty rozdział zawiera analizę i interpretację badań własnych Autorki, w ramach których zestawiła wnioski z przeprowadzonych wywiadów z założeniami teoretycznymi. Stanowi on podsumowanie całości zebranego materiału teoretycznego i empirycznego, na podstawie których Autorka wyciągnęła wnioski i wstępne hipotezy. Porusza w nim następujące tematy: poradnictwo całościowe w kontekście realizacji koncepcji uczenia się przez całe życie, współczesny doradca w procesie realizacji koncepcji przez całe życie oraz jakość poradnictwa w Polsce.

O całości podjętych rozważań traktuje ostatni rozdział publikacji, który zawiera wiele rekomendacji dla praktyki. Autorka zwraca uwagę na konieczność rozszerzenia zakresu usług doradczych, zmianę podejścia do uczenia się klientów doradców i pracodawców, nabywania przez doradców nowych kompetencji, kształtowania nowych kompetencji u osób radzących się, dbania o stałe monitorowanie jakości kształcenia oraz zapewnienia ciągłości w świadczeniu usług doradczych.

Publikacja Anny Kławsiuć-Zduńczyk pod tytułem *Poradnictwo całościowe jako element wsparcia w edukacji dorosłych* to monografia, która opisuje zjawisko poradnictwa całościowego, uwzględniając jego słabe i mocne strony. Obrazuje jego funkcjonowanie w warunkach polskich

oraz wskazuje kierunki dalszego rozwoju i wpływ na uczenie się osób dorosłych. Książka skierowana jest nie tylko do teoretyków, ale również do praktyków zajmujących się na co dzień doradztwem i poradnictwem zawodowym, którzy w codziennych zmaganiach, w swojej pracy zawodowej, podejmują trud pomocy innym, a także wykazują chęć samorozwoju.

mgr Alicja Szostkiewicz

Wydział Nauk Pedagogicznych
Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń
alicjaszostkiewicz@wp.pl

Naukowe Towarzystwo Poradownicze jako miejsce interdyscyplinarnej współpracy

Poradnictwo jest obszarem wielorakich kontekstów udzielania pomocy i różnorodności jej form, co tworzy płaszczyznę dla wielu interdyscyplinarnych działań. Wzrost zainteresowań tematyką poradnictwa jest dostrzegany w codzienności edukacyjnej, zawodowej, rodzinnej i społecznej, gdzie doradcą staje się nauczyciel, wychowawca, pedagog, psycholog czy rodzic, a adresatami tej formy pomocy są zarówno osoby dorosłe, jak również dzieci i młodzież. Efektem działań poradniczych jest porada, którą może być konkretna wskazówka, instrukcja, ale też rozmowa, opinia, określona decyzja wypracowana wspólnie z udziałem doradcy i radzącego się. Poradnictwo to nie tylko zapotrzebowanie na konkretną pomoc, ale prowadzenie rozlicznych dyskusji, badań naukowych i – jak zauważa Alicja Kargulowa – tro-

ska o ich wysokie walory teoretyczne¹. Dyskusje podejmowane w obszarze poradnictwa mają rozproszony charakter, stąd zapotrzebowanie na przestrzeń, w której dokonywać się będą: wymiana myśli i doświadczeń osób zajmujących się poradnictwem edukacyjno-zawodowym, rodzinnym, młodzieżowym i specjalistycznym, prowadzenie badań naukowych i praktyczne wdrażanie ich wyników. Tworzenie wiedzy poradoznawczej² jest procesem, który wciąż dokonuje się za sprawą aktywności badawczej, refleksji praktyków, doświadczeń doradców, konstruktywnej krytyki społecznej czy dotychczasowych osiągnięć naukowców i praktyków. Pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznych, poradni specjalistycznych, doradcy zawodowi szkół, pracownicy naukowcy i przedstawiciele różnych profesji stanowią wielodyscyplinarną grupę potencjalnych twórców wizerunku współczesnego poradnictwa i mogą mieć znaczący wkład w jego dalszy rozwój.

Miejszem ich wspólnych działań może być **Naukowe Towarzystwo Poradoznawcze** ntp.dsw@gmail.com, które zostało powołane 24 stycznia 2011 r. we Wrocławiu. Celem Towarzystwa jest prowadzenie interdyscyplinarnego dyskursu naukowo-praktycznego, rozwijanie i upowszechnianie myśli poradoznawczej we współpracy międzynarodowej. Towarzystwo ma elitarny charakter i skupia badaczy i nauczycieli akademickich co najmniej z tytułem doktora. Członkami Towarzystwa są reprezentanci wielu uczelni w kraju i za granicą, m.in.: Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu

Zielonogórskiego, Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. J. Korczaka w Warszawie, Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Legnicy, Uniwersytetu w Mannheim, Uniwersytetu w Patras, Narodowego Instytutu Poradnictwa Zawodowego (INETOP) we Francji. Jego działalność koncentruje się na kilku obszarach: działaniach badawczych, edukacyjnych, popularyzujących wiedzę o poradnictwie i polegających na współpracy ze środowiskiem praktyków.

Działania badawcze związane są z prowadzeniem badań w poszukiwaniu odpowiedzi na pytania o status poradnictwa, procesy poradnicze i nadawane im znaczenia, rodzaje i teorie poradnictwa, sposoby pracy poradniczej czy skuteczność pracy doradców. Obszar działań edukacyjnych obejmuje: opracowywanie i opiniowanie programów nauczania w ramach przygotowania zawodowego doradców, osób zajmujących się pomocą, prowadzenie różnych form edukacyjnych ze studentami, doradcami, pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych czy innych poradni specjalistycznych. W ramach działań popularyzujących wiedzę o poradnictwie organizowane są konferencje naukowe o charakterze międzynarodowym i ogólnopolskim, które są miejscem naukowych sporów i dyskusji, ale też miejscem integracji środowiska poradniczego, w którym często teoria spotyka się z praktyką.

Miejszem popularyzowania wiedzy na temat poradnictwa jest wydawane przez Towarzystwo czasopismo o zasięgu międzynarodowym „**Studia Poradoznawcze**” studia.poradoznawcze@dsw.edu.pl.

Struktura tego rocznika obejmuje pięć działów: studia i rozprawy, komunikaty z badań, rekomendacje dla praktyki poradnictwa, recenzje, aktualności i kro-

¹ A. Kargulowa, *Studia Poradoznawcze Journal of Counsellogy* 2012 s. 11.

² Termin „poradoznawstwo” wprowadziła do literatury Alicja Kargulowa.

nika. Znajdują się w nim: teksty i rozprawy dotyczące praktyki i teorii poradnictwa, sprawozdania z prowadzonych badań, opisy twórczych, dobrych praktyk, rekomendowane metody pracy, omawianie polskich i zagranicznych publikacji z zakresu tej tematyki oraz doniesienia i sprawozdania z konferencji, sympozjów, spotkań i seminariów naukowych. W Radzie Naukowej czasopisma są przedstawiciele różnych ośrodków naukowych z kilku krajów: Niemiec, Francji, Holandii, Grecji, Włoch, USA, Kanady. Czasopismo wydawane jest od roku 2012 w wersji dwujęzycznej (polskiej i angielskiej) i spotkało się z dużym zainteresowaniem poza granicami kraju. Zdaniem redaktora naczelnego – Profesor Alicji Kargulowej – „Studia Poradnicze mają umożliwić prowadzenie swobodnego dyskursu i z jednej strony być pismem dostępnym dla szerokiego grona czytelników polskich, z drugiej zaś popularyzować polską myśl poradniczą na świecie”³. Działania Naukowego Towarzystwa Poradniczego w zakresie współpracy ze środowiskiem są przykładem realizacji zadań ukierunkowanych na rozwój, modyfikacje, innowacje i postęp.

Barbara Skatbania
Wydział Nauk Społecznych
Wyższa Szkoła Pedagogiczna
im. J. Korczaka w Warszawie

Labor et Educatio – czasopismo naukowe Instytutu Pracy Socjalnej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie

Labor et Educatio to recenzowane czasopismo naukowe Instytutu Pracy Socjalnej Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie wydawane w formie rocznika.

Czasopismo wpisuje się we współczesne obszary naukowego myślenia w pedagogice społecznej, pedagogice pracy, edukacji, wybranych kwestii pracy socjalnej, socjologii i gerontologii. Problematyka czasopisma oscyluje wokół najbardziej aktualnych zagadnień i kwestii społecznych w odniesieniu do wszystkich aspektów i okresów życia człowieka.

Znajdują się w nim artykuły o charakterze teoretycznym, jak i empirycznym. Ukazują się także sprawozdania z konferencji naukowych oraz recenzje najnowszych publikacji naukowych. W skład Rady Naukowej wchodzi dwudziestu sześciu profesorów oraz siedmiu profesorów jako redaktorów tematycznych, co stanowi o wartości prezentowanego czasopisma oraz o zainteresowaniu w środowisku naukowym. Celem rocznika jest dostarczenie wielu informacji, co stanowić ma zachętę do dyskusji i dalszych przemyśleń.

Na łamach czasopisma **Labor et Educatio** publikowane są artykuły, recenzje i sprawozdania teoretyków i badaczy z ośrodków akademickich w Polsce i za granicą. Interdyscyplinarny charakter czasopisma wpisuje się w nowe wyzwania dla pedagogiki społecznej, pedagogiki pracy, gerontologii czy pracy socjalnej. Pierwsze wydanie *Labor et Educatio* ukazało się w 2013 roku. Adresowane

³ *Studia Poradnicze Journal of Counsellology* 2012, s. 13.

jest do teoretyków i praktyków zainteresowanych szerokimi zagadnieniami i badaniami o charakterze interdyscyplinarnym.

Prof. zw. dr hab. Stefan M. Kwiatkowski i prof. zw. dr hab. Mirosław J. Szymański o czasopiśmie *Labor et Educatio*:

„...współpraca z ośrodkami naukowymi w Polsce i poza jej granicami przyczyni się do merytorycznego rozwoju czasopisma i sprawi, że na stałe wpisze się w bogatą spuściznę pedagogicznej mądrości pracy i edukacji”⁴.

„Kolejny numer „*Labor et Educatio*” ukazuje szeroką panoramę problematyki wyznaczonej przez tytuł czasopisma. Centralne miejsce zajmują oczywiście zagadnienia pracy i edukacji, podstawowych form działalności człowieka. Każda z nich ma autonomiczną rolę, a jednocześnie nie mogą istnieć bez siebie”⁵.

Zapraszamy do lektury oraz publikowania na łamach czasopisma **Labor et Educatio** artykułów, recenzji i sprawozdań teoretyków i badaczy z ośrodków akademickich w Polsce i z zagranicy.

Szczegółowe informacje:

<http://www.labor-et-educatio.pl/index.html>.

Sprawozdanie z Ogólnopolskiego Seminarium Badawczego „Ustroń 2015”

Ogólnopolskie Seminarium Badawcze zorganizowane przez profesora F. Szloska dyrektora Instytutu Pedagogiki APS odbyło się w dniach 2–4.02.2015 r.

⁴ prof. zw. dr hab. Stefan M. Kwiatkowski, *Labor et Educatio*, nr 1/2013, s. 5.

⁵ prof. zw. dr hab. Mirosław J. Szymański, *Labor et Educatio*, nr 2/2–14, s. 7.

w Ośrodku Edukacji Ekologicznej „Leśnik” w Ustroniu Śląskim.

Obrady zgromadziły 80 uczestników: 58 osób z uczelni, 3 osoby z instytutów naukowych, 2 osoby z Ukrainy oraz 17 z innych instytucji.

Program naukowy tego jubileuszowego⁶ spotkania był niezwykle bogaty, zawierał 23 wykłady plenarne oraz 2 spotkania panelowe-dyskusyjne, a także 6 przerw na dyskusje. Wręczono też nagrody młodym naukowcom oraz naukowcom seniorom.

Głównym celem 25 spotkania Ogólnopolskiego Seminarium Badawczego była próba odpowiedzi na istotne dla rozwoju nauk społecznych pytanie: Czy ze względu na podobieństwo stosowanych metod badawczych powinniśmy mówić o wspólnej metodologii nauk społecznych, czy też o metodologiach poszczególnych dyscyplin zaliczanych do tych nauk? (profesor F. Szlosek).

Wiadomo jest, że metodologia to bardzo rozległa dyscyplina, której podstawą jest zastosowanie teorii, reguł, problemów z różnych obszarów, hipotez oraz metod i narzędzi badań.

Szeroka dyskusja wokół tych zagadnień i problemów stała się swoistym ruchem naukowców lub być może szkołą metodologii badań jakościowych.

Profesor F. Szlosek na wstępie, prócz przystępnego przedstawienia zagadnień z zakresu metodologii badań jakościowych zaprezentował różne nie-domagania, jakie można zaobserwować w trakcie prowadzonych różnych badań. Podał też racjonalne przyczyny ich wystąpienia. Szczególnie skupił się na pro-

⁶ Było to 25 spotkanie podsumowujące 15 lat pracy w okresie 2000–2015.

blemach związanych z badaniami jakościowymi.

Dlatego przedmiotem seminarium była prezentacja, analiza i dyskusja wokół najnowszych rezultatów badań dotyczących człowieka i jego środowiska, którą można podzielić na dwa zasadnicze bloki tematyczne.

Pierwszy z nich, najobszerniejszy obejmuje zagadnienia dotyczące dyscyplin zaliczanych do nauk społecznych, np. „Metodologia nauk społecznych” (prof. zw. S. Juszczak); „Umiejscowienie teoretycznych paradygmatów w dobie zmiany społecznej” (prof. zw. A. Radziejewicz-Winnicki); „O procesie dochodzenia do specyfiki metodologicznej dyscyplin naukowych” (prof. zw. M.J. Szymański); „Komplementarność metodologiczna nauk społecznych” (prof. F. Szlosek); „Metodologiczne niejasności w pracy naukowej uczonych nauk społecznych” (prof. K. Czarnecki); „Przydatność metodologii nauk historycznych w obszarze nauk społecznych” (prof. zw. S. Kuniowski); „Obszary wiedzy i działań metodologicznych w Polsce w drugiej połowie XX wieku” (prof. zw. Z. Wiatrowski); „Metodologiczny chaos czy naturalne zróżnicowanie w naukach społecznych i humanistycznych” (prof. M. Tanaś).

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na wystąpienie prof. zw. St.M. Kwiatkowskiego, który analizował problematykę „Dyskursu krytycznego w naukach społecznych”. Autor wyraźnie zaznaczył, że brak dyskursu krytycznego wśród naukowców to zjawisko niepokojące, gdyż bez dyskursu nie ma dyskusji.

Pojawiło się także doniesienie z badań dotyczące „Kultury pracy jako przedmiotu badań społecznych” (prof. zw. Z. Wołk). Autor podkreślił, że praca

sama w sobie jest wartością dla każdego obywatela.

Jak zwykle nie zabrakło również profesor Nelli Nyczkało, sekretarza Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy w Kijowie, która w serdecznych i ciepłych słowach podkreśliła wagę oraz znaczenie współpracy polskich i ukraińskich naukowców. Szczególnie jest ważna ta współpraca – twierdzi profesor – w obecnej sytuacji politycznej.

Blok tematyczny dotyczący metodologii badań pedagogicznych rozpoczął rektor Akademii Pedagogiki Specjalnej prof. J. Łaszczak referatem nt. „O niektórych swoistościach metodologii nauk społecznych”. Oznacza to, że w obrębie nauk społecznych występują specyficzne, jak i wspólne oraz odrębne założenia metodologiczne. Z tych więc względów rektor APS jest przekonany o słuszności i konieczności organizowania nadal Ogólnopolskiego Seminarium Metodologicznego, gdyż ono stanowi swoiste forum dyskusyjne i wymianę poglądów, a także znacząco motywuje do dalszych badań, jak i do działań w praktyce, a szczególnie do rozwoju naukowego.

Zagadnienia poruszone w tej części seminarium dotyczyły istotnych problemów z zakresu pedagogiki, jak: „Transgresja w badaniach pedagogicznych (ks. prof. A. Solak); „Badacz rzeczywistości pedagogicznej: obserwator czy uczestnik? (dr D. Jankowska); „Czy pedagogika może zdobyć metodologiczną niezależność?” (dr J. Michalski); „Arsenał narzędzi informatycznych w badaniach jakościowych w zakresie pedagogiki medialnej” (dr S. Galanciak); „Problemy badawcze pedagogiki wczesnoszkolnej na podstawie współczesnych zjawisk społecznych” (dr T. Janicka-Panek).

Wypada w tym miejscu zwrócić uwagę na interesujące wystąpienie prof. J. Gęsickiego pt. „Zaufanie/nieufność – problem badawczy interdyscyplinarny”. Poruszono także istotne zagadnienie z zakresu rehabilitacji osób z niepełnosprawnością: „Badania w obszarze poradnictwa zawodowego i personalnego” (prof. zw. R. Parzęcki) oraz „Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych jako obszar badań” (doc. M. Marek-Ruka).

Pojawiło się także oryginalne doniesienie z badań nt. „Poczucia sensu życia seniorów mieszkających w Polsce i w Kanadzie” (ks. prof. N. Pikuła);

Jak już wspomniano, prócz referatów w programie były dwa panele dyskusyjne. Jednym z nich był panel na temat: „Tożsamość metodologiczna pedagogiki a jej usytuowanie w naukach społecznych” prowadzony przez prof. zw. M.J. Szymańskiego i ks. prof. M. Nowaka. Uczestnikami panelu byli: prof. zw. N. Nyczkało, prof. zw. R. Gerlach, prof. zw. R. Kalinowski, prof. zw. J. Kuniowski, prof. zw. R. Piwowarski, prof. zw. M.S. Szymański, prof. M. Tanaś i prof. zw. Z. Wiatrowski.

Drugi panel dyskusyjny dotyczył tematu „Dokonania i niepowodzenia Ogólnopolskiego Seminarium Badawczego”. Prowadzącymi panel byli: prof. H. Bednarczyk i prof. R. Gerlach. Zaś uczestnicy panelu to: prof. K. Czarnecki, prof. U. Jeruszka, prof. zw. S. Juszczak, prof. zw. St.M. Kwiatkowski, prof. E. Sałata, prof. F. Szlosek, prof. zw. Z. Wiatrowski, prof. zw. Z. Wołk, dr T. Janicka-Panek, dr J. Jarocka-Piesik, dr J. Sikora, dr K. Symela, dr R. Tomaszewska-Lipiec. Autorzy swoje stanowisko przedstawili jasno i przekonująco, na tyle przekonująco, aby były z naukowego punktu widzenia.

Wypada podkreślić, że seminarium zawierało szerokie spektrum zagadnień stanowiących inspirację oraz motywację do podejmowania badań jakościowych i ilościowych, a także długofalowych, przekrojowych, których wyniki mogą wzbogacić zarówno teorię, jak i praktykę.

W rozważaniach nad osiągnięciami seminarium należy podkreślić przede wszystkim udział twórcy seminarium profesora F. Szloska, któremu udało się doprowadzić do powstania seminarium obejmującego uczestników z całej Polski i trwającego przez ostatnie 15 lat. Wokół seminarium powstała też grupa entuzjastów, którzy w ciągu tych lat wspólnie zorganizowali 25 spotkań ogólnopolskiej szkoły metodologicznej, umożliwiając uczestnikom przeżycie wspaniałych intelektualnych i naukowych doznań.

Należy jednak przyznać, iż niewielu organizatorów na przestrzeni ostatnich lat miało tak dalekosiężny wpływ na utrzymanie tak znaczącego zespołu naukowców, którzy mimo różnych opcji tworzą zintegrowany zespół pod nazwą „Ogólnopolskie Seminarium Badawcze”.

Warto w tym miejscu dodać, iż ci uczestnicy, którzy byli najbardziej aktywni otrzymali Certyfikaty Stałego Członka Ogólnopolskiego Seminarium Badawczego.

Dlatego też uczestnicy seminarium podkreślali w dyskusji panelowej potrzebę kontynuacji działalności seminarium, gdyż jego specyfiką jest to, że może ono wzbogacić warsztat młodego i przyszłego naukowca.

Nadto, efektem tego Seminarium jest nie tylko wymiana doświadczeń, wniosków z badań jakościowych, czy dyskusja zarówno podczas obrad, jak i panelowa, lecz przede wszystkim specjalne **wydanie publikacji** stanowiące

ukoronowanie 15-lecia działalności seminarium metodologicznego. Należy podkreślić, że prezentowany tom (15) będzie zawierał ciekawy materiał, w którym autorzy podjęli wszechstronną problematykę dotyczącą stosowanych metod badawczych w naukach społecznych i pedagogicznych.

Różne stanowiska naukowe oraz wiedza teoretyczna, jak też praktyczna pozwalają na percepcję ujmowanych zagadnień w różnych kontekstach. Z tego względu publikacja będzie wartościową lekturą dla szerokiego kręgu czytelników.

Dr Marianna Marek-Ruka
Akademia Pedagogiki Specjalnej

**Czesław Plewka, *Kierowanie własnym rozwojem zawodowym*
Studium teoretyczne
i egzemplifikacje praktyczne,
PK, Koszalin 2015**

Ukazała się kolejna wartościowa, udokumentowana i obszerna (490 stron, B5) monografia dr. hab. Czesława Plewki podejmująca istotny temat kierowania własnym losem w kontekście kreowania własnego rozwoju zawodowego.

Podkreślam ważność podejmowanych problemów własnego (indywidualnego) rozwoju zawodowego jako istotnej składowej uczenia się w ciągu całego życia. Monografia składa się z trzech części:

I. Wprowadzenie w problematykę rozwoju zawodowego. Autor przedstawił teoretyczne podstawy i charakterystyki etapów rozwoju zawodowego jed-

nostki, wybrane aspekty rozwoju zawodowego człowieka.

II. Teoretyczne podstawy zarządzania procesem rozwoju zawodowego wzmocnione analizą procesu kierowania własnym rozwojem zawodowym postrzeganym z perspektywy różnic indywidualnych człowieka i charakterystyką komponentów zarządzania określających jakość procesu rozwoju zawodowego.

W części **III Kształtowanie umiejętności zarządzania procesem własnego rozwoju zawodowego** Autor podejmuje problemy diagnozowania, planowania, wdrażania i monitorowania własnego rozwoju zawodowego.

W pracy wykorzystano bardzo wiele współczesnych, krajowych i zagranicznych źródeł literaturowych, których wykaz zamieszczono na stronach 458–484.

Rekomendacje monografii przedstawię, cytując fragmenty recenzji.

Prof. zw. dr hab. Zdzisław Wołk:
Uważam, że opracowanie, można zakwalifikować jako monografię o dużym ładunku teoretycznym, stanowiącym wartościowy wkład do teorii pedagogiki pracy. Ma też duże walory praktyczne, dzięki którym może być użyteczna w kształceniu studentów oraz w działalności służb zatrudnienia, w poradnictwie zawodowym i personalnym.

Prof. zw. dr hab. Stefan M. Kwiatkowski: *W warunkach globalnej konkurencji oraz niezwykłego postępu organizacyjnego i technologicznego jakość życia jednostki, jej miejsce w strukturach społecznych czy zdolność do nieustannego adaptowania się do nowych warunków w dużym stopniu zależy od samej jednostki, od tego, czy owa jednostka potrafi programować własny rozwój zawodowy i nim kierować, w taki*

sposób, żeby nie tylko – jak podkreśla Autor niniejszej monografii – osiągnąć satysfakcję w trakcie realizacji własnych planów życiowych, ale mieć również poczucie pełni spełnionego istnienia. ... Tymczasem brakuje takiego spójnego i kompleksowego ujęcia teoretycznego i praktycznego. Monografia znakomicie wpisuje się w tę lukę i stanowi ważną pozawczo i metodologicznie pozycję literatury pedagogiki pracy i będzie studiowana w środowisku naukowym, wśród adeptów pracy naukowej, studentów, specjalistów rynku pracy.

Myślę, że głównym adresatem książki są: uczniowie szkół ponadgimnazjalnych podejmujący decyzję o dalszej drodze edukacyjnej, studenci, pracujący i bezrobotni poszukujący własnej drogi rozwoju, kariery.

Henryk Bednarczyk

Instytut Technologii Eksploatacji – PIB
w Radomiu

2014 IVETA

*Annual Meeting and Conference**

November 18–19, 2014 Nashville,
Tennessee, USA

Promoting and Sustaining Effective TVET Partnerships Successful TVET programs are often leveraged through effective partnerships. Creating and maintaining effective partnerships takes forethought, energy, and sustained effort. This year's conference theme, *Promoting and Sustaining Effective TVET Partnerships* will explore what it takes to realize synergistic partnerships.

Presentations should address one or more of the following aspects of TVET partnerships, or similar topics:

- Examples of highly effective partnerships (e.g., an example of a partnership between a TVET institution and a business, why it's highly effective, and how it became an effective partnership)
- Indicators of synergistic partnerships; how do you know your partnership is effective?
- Keys to building, developing and maintaining partnerships
- Strategies to ensure all partners have a role in the partnership
- Getting the most from advisory committees

In addition, the 2014 IVETA annual conference will feature a half-day joint session with the Association for Career-Technical Education Research (ACTER). The theme for the ACTER conference is *"CTE in a Changing Environment: Scholarship and Engagement in Secondary and Higher Education*. The theme of the joint session will be *"Effective Partnerships between Secondary and Post-secondary TVET Institutions."*

iveta@visi.com

<http://www.iveta.org/event-909441>

Ukraiński encyklopedyczny słownik oświaty dorosłych

Jedną z naukowych i wydawniczych atrakcji pierwszego dnia Forum Oświaty Dorosłych Ukrainy (5 listopada 2014 r.) w Kijowie było zaprezentowanie pierwszego w Ukrainie encyklopedycznego słownika edukacji dorosłych pod tytułem „Oświata dorosłych. Encyklopedyczny słownik” (Kijów 2014, ss. 490). Słownik jest dziełem zbiorowym pracowników

Narodowej Akademii Pedagogicznych Nauk Ukrainy oraz działających w jej obrębie trzech samodzielnych instytucji, tj. Instytutu Pedagogiki i Oświaty Dorosłych, Instytutu Szkolnictwa Wyższego i Instytutu Zarządzania Oświatą. W sumie nad jego przygotowaniem pracował zespół złożony z 219 osób. Pracowały one pod kierownictwem Wasyla Kremienia – prezydenta Narodowej Akademii Pedagogicznych Nauk Ukrainy i Jurija Kowbaczuka – rektora Narodowej Akademii Zarządzania – redaktorów słownika. Treść słownika to około 1340 haseł, różnej wielkości, opublikowanych w układzie alfabetycznym, poczynając od „abiturienta”, a na „jarmarku usług oświatowych” kończąc. Są to hasła z obszaru kształcenia dorosłych i nauk „pomocniczych” andragogiki, takich jak: psychologia człowieka dorosłego, polityka edukacyjna, teoria zarządzania, ekonomika oświaty, prawo oświatowe, teoria zarządzania oraz inne.

Poszczególne hasła słownika napisane są klarownie, a ich struktura logiczna jest prawie jednolita, co ułatwia czytającemu recepcję ich treści. Na początku większości z nich zamieszczono informację (jeśli oczywiście było to możliwe) o pochodzeniu danego terminu. Następnie omówiona została jego współczesna treść, a pod koniec (często) wskazany zakres (np. obszar działalności edukacyjnej) posługiwania się nimi. Pod względem merytorycznym poszczególne hasła słownika napisane są poprawnie. Łatwo dostrzec w ich treści znajomość – przez piszących je autorów – europejskiej i globalnej teorii oraz praktyki kształcenia dorosłych, a także trafne nawiązanie do nich.

Słownik jest udanym podsumowaniem rozległej na Ukrainie wiedzy na temat: kształcenia dorosłych, szerokiego podłoża społeczno-ekonomicznego i poli-

tycznego oraz licznych uwarunkowań (psychologicznych, socjalnych, ekonomicznych, cywilizacyjnych i in.) tego kształcenia. Jedną z ważnych korzyści z jego ukazania się widzieć należy w „dopracowaniu” i profesjonalizacji języka teorii oraz praktyki kształcenia dorosłych. Dobra jakość tego języka jest dowodem wysokiego poziomu naukowego refleksji naukowej na Ukrainie i naukowej dojrzałości teorii oświaty dorosłych jako nauki w tym kraju. Niewątpliwą zaletą publikacji jest ładna szata graficzna, a także opracowanie jej w twarde okładki.

Zalety te sprawiają, że omawiany słownik stanowić będzie istotne źródło rzetelnej wiedzy andragogicznej tak dla studentów teorii oświaty dorosłych na Ukrainie i innych krajach, jak i rosnącej liczby pracowników (teoretyków oraz praktyków) zajmujących się kształceniem dorosłych. Jego lekturę zaleci także należy szerokiemu gronu czytelników zainteresowanych poznaniem wiedzy z zakresu „modnej” i dynamicznie rozwijającej się dzisiaj dyscypliny naukowej, jaką jest teoria oświaty i wychowania dorosłych.

Prof. zw. dr hab. Tadeusz Aleksander

***17th International Conference
on Interactive Collaborative
Learning 43rd***

**IGIP International Conference
on Engineering Pedagogy
03–06 December 2014**

This interdisciplinary conference aims to focus on the exchange of relevant trends and research results as well as the presentation of practical experiences in

Interactive Collaborative Learning and Engineering Pedagogy.

ICL2014 will be part of the 2014 World Engineering Education Forum (WEEF2014)

- **Excellence in Engineering Pedagogy**
  - Research in Engineering Pedagogy
  - Engineering Pedagogy Education
  - Learning culture & diversity
  - Ethics and Engineering Education
  - Technical Teacher Training.
- **Relevance of Engineering Education**
  - Academic industry partnerships
  - Professional and continuing education
  - Regional and International accreditation
  - Impact of globalization.
- **Access to Engineering Education**
  - Global campuses
  - Online programs
  - MOOCs
  - Digital education
  - Online labs.
- **Equity in Engineering Education**
  - Open learning
  - K-12 and pre-college programs
  - Role of public policy in engineering education
  - Women in engineering careers.
- **Diversity in Engineering Education**
  - Role of diversity
  - Impact of diversity
  - Diversity programs and initiatives
  - Discipline-specific methods.
- **Innovation in Engineering Education**
  - Digital and online engineering education
  - Hybrid and blended learning
  - Flipped classrooms
  - Project based learning
  - New trends in graduate education.
- **General Topics**
  - New learning models and applications
  - Collaborative learning
  - Adaptive and intuitive environments
  - Mobile learning environments applications
  - Computer aided language learning (CALL)
  - Educational MashUps
  - Knowledge management and learning

- Evaluation and outcomes assessment
- Cost-effectiveness.

Workshops

- Teaching Engineering Ethics and Professional Responsibility – Techniques and Methods.
- Helping teachers integrate and use ICT effectively in their teaching practice: Exploration of the pedagogical added value of technology using an innovative tool.
- Preparing Engineers for a Globalized Economy: How to Teach Engineering Students Process Skills.
- Skills for effective guided learning - tools for achieving ambitious learning and innovation goals.

General Chair Michael E. Auer, President of IGIP.

International Chairs Rhena Delport, Africa; Kumiko Aoki, Asia; John Sandler, Australia/Oceania; Arthur Edwards, Latin America; A. Y. Al-Zoubi, Middle East; David Guralnick, North America.

<http://www.icl-conference.org>

<http://weef2014.org>

Wybór: Małgorzata Stępnikowska

Edukacja a rynek pracy

Polska Agencja Rozwoju

Przedsiębiorczości.

Uniwersytet Jagielloński 2014

Jest to wielotomowa, empiryczna monografia badań *Bilansu Kapitału Ludzkiego*. Jej celem jest systematyczna prezentacja wyników badań przeprowadzonych w ramach poszczególnych modułów *Bilansu Kapitału Ludzkiego*.

Całość publikacji składa się z pięciu tomów.

Tom 1. *Zapotrzebowanie na pracowników* – autorzy: Marcin Kocór, Anna Strzebońska, przedstawili: 1 – zapotrzebowanie na nowych pracowników, 2 – wymagania wobec nowych pracowników, 3 – trudności ze znalezieniem odpowiednich osób do pracy, 4 – kompetencje zatrudnionych pracowników, 5 – ocenę zmian zatrudnienia.

Tom 2. *Aktywność zawodowa i wykształcenie Polaków* – autorzy: Szymon Czarnik, Konrad Turek przedstawili 1 – aktywność zawodową, 2 – zatrudnienie

na umowę o pracę, 3 – wykształcenie, 4 – poszukiwanie pracy.

Tom 5. *Rozwijanie kompetencji przez dorosłych Polaków* – autorzy: Szczucka A., Turek K., Worek B., 1 – podnoszenie kompetencji i uczenie się przez całe życie, 2 – inwestycje pracodawców w kadry, 3 – firmy i instytucje szkoleniowe: dynamika rozwoju, oferta, zapewnianie jakości usług.

Henryk Bednarczyk
Instytut Technologii Eksploatacji – PIB
w Radomiu